

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 219/07-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. októbra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť K. S., K., zastúpenej advokátkou JUDr. J. F., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Co 313/2006-213 z 1. marca 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K. S. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. mája 2007 doručená sťažnosť K. S., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. J. F., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Co 313/2006-213 z 1. marca 2007.

Sťažovateľka uviedla, že podala Okresnému súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) žalobu o určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru, ktorú okresný súd rozsudkom

č. k. 20 C 701/2001-192 z 9. júna 2006 zamietol, pretože výpoveď daná sťažovateľke zamestnávateľom bola v súlade so zákonom, a preto bola platná. Sťažovateľka napadla rozsudok okresného súdu odvolaním, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 2 Co 313/2006-213 z 1. marca 2007 tak, že napadnutý rozsudok vo veci samej potvrdil. Sťažovateľka namieta, že sa krajský súd nezaoberal zákonnosťou a platnosťou výpovede z pracovného pomeru, pretože dospel k záveru, že žaloba bola podaná po uplynutí zákonnej dvojmesačnej prekluzívnej lehoty.

Podľa názoru krajského súdu výpovedná doba začala plynúť 1. januára 2001 a pracovný pomer mal skončiť 31. marca 2001, a preto mala byť žaloba podaná najneskôr 31. mája 2001. Sťažovateľka nesúhlasí s právnym názorom krajského súdu a argumentuje, že podľa ustanovenia § 64 zákona č. 65/1965 Zb. Zákonník práce v znení neskorších predpisov v znení účinnom do 30. apríla 2001 (ďalej len „Zákonník práce“) neplatnosť rozviazania pracovného pomeru výpoveďou môže zamestnanec uplatniť na súde najneskôr v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa pracovný pomer mal skončiť týmto rozviazaním. V prípade sťažovateľky sa mal pracovný pomer skončiť uplynutím výpovednej lehoty. Po doručení výpovede z 20. decembra 2000 bola sťažovateľka od 29. decembra 2000 do 3. augusta 2001 práceneschopná. Vzhľadom na ustanovenie § 48 ods. 2 Zákonníka práce výpovedná doba neskončila pred uplynutím ochrannnej doby. Až po skončení výpovednej doby začala plynúť dvojmesačná prekluzívna lehota na podanie žaloby, a preto žaloba podaná okresnému súdu 22. júna 2001 bola podaná v zákonnej lehote.

Sťažovateľka uviedla: „Právny názor krajského súdu vo svojej podstate znamenal, že nedošlo vôbec k meritórnemu preskúmaniu vecnej opodstatnenosti mojej žaloby na vyslovenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru. V konečnom dôsledku mi preto bola upretá súdna ochrana s účinkami *degenerationis iustitiae*.“

Preto sťažovateľka žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Postupom a rozsudkom krajského súdu v konaní vedenom sp. zn. 2 Co 313/2006 bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Rozsudok krajského súdu č. k. 2 Co 313/2006-213 z 01. 3. 2007 sa zrušuje a vec sa vracia krajskému súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd je povinný nahradiť sťažovateľke trovy jej právneho zastúpenia na účet jej právnej zástupkyne do 1 mesiaca od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho prejednávania.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za

zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. III. ÚS 100/01).

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy tým, že sa krajský súd dopustil formalizmu pri interpretácii právnej normy a jeho výklad vykazuje známky arbitrárnosti.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť prístup k súdu a rovnaké právne postavenie v konaní pred súdom každému, kto žiada o ochranu tých svojich záujmov chránených právnym poriadkom, ktoré štát zveril do právomoci orgánov súdnej moci (II. ÚS 26/96).

Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ale je oprávnený posúdiť, či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu ústavnoprávnych princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy), a tým k porušeniu základných práv alebo slobôd sťažovateľov. Táto právomoc ústavného súdu nie je spojená so vznikom oprávnenia a povinnosti hodnotiť názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov, ak tento výklad a použitie zákonov neporušujú uvedené ústavnoprosesné princípy (II. ÚS 54/02). Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a súčasne by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktorým potvrdil vo veci samej prvostupňový rozsudok o zamietnutí žaloby, uviedol:

„Odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení z č. l. 140 v dôvodoch uviedol, že lehota uvedená v ust. § 64 Zákonníka práce platného v čase výpovede je lehotou prekluzívnou, preto k nej súd prihliada bez ohľadu, či námietku uplynutia lehoty uplatnil niektorý z účastníkov alebo nie. Vytýkal súdu prvého stupňa, že nezameral dokazovanie na to, či bola žaloba podaná v lehote určenej podľa § 64 ZP.

Podľa § 64 zák. č. 65/65 Zb. so stavom k 30. 4. 2001 neplatnosť rozviazania pracovného pomeru výpoveďou, okamžitým zrušením, zrušením v skúšobnej dobe alebo dohodou môže tak zamestnávateľ, ako aj zamestnanec uplatniť na súde najneskôr v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa pracovný pomer mal skončiť týmto rozviazaním.

Lehota uvedená v ust. § 64 ZP je lehotou prekluzívnou a preto k nej súd prihliada bez ohľadu, či takáto námietka uplynutia lehoty bola uplatnená alebo nie. Neuplatnenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru v dvojmesačnej lehote odo dňa, keď pracovný pomer týmto rozviazovacím prejavom sa mal skončiť, privodí skončenie pracovného pomeru aj v prípade, ak by došlo k práceneschopnosti pracovníka. Práceneschopnosť zamestnanca počas výpovednej doby nemá na plynutie a skončenie lehoty na uplatnenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru v zmysle ust. § 64 ZP vplyv.

Odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa zistil, že výpoveď bola žalobkyni doručená dňa 20. 12. 2000 takže výpoveď začala plynúť 1. 1. 2001 a pracovný pomer mal skončiť 31. 3. 2001. Žaloba na súde bola podaná 22. 6. 2001. Aby bola podaná v dvojmesačnej prekluzívnej lehote musela byť podaná do 31. 5. 2001. Podľa odvolacieho súdu žaloba bola podaná po uplynutí lehoty na podanie na súde prvého stupňa. Preto odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne rozhodol vo veci samej, keď žalobu zamietol, aj keď z iných dôvodov. Nesprávne totiž súd prvého stupňa, aj keď sa zaoberal doručením výpovede vyvodil, že návrh bol na súde podaný včas. Keďže súd prvého stupňa skutkovo správne rozhodol, nebol dôvod pre zmenu rozsudku súdu prvého stupňa, preto odvolací súd podľa § 219 O. s. p. potvrdil rozsudok vo veci samej.“

Z rozsudku krajského súdu vyplýva, že svojím predošlým rozhodnutím v tejto veci zrušil prvostupňový rozsudok a okresnému súdu uložil skúmať, či sťažovateľka podala žalobu v lehote podľa § 64 Zákonníka práce. Okresný súd vykonal v tomto smere dokazovanie, zistil skutkový stav, ktorý medzi účastníkmi konania nie je sporný, a právne

posúdil túto otázku tak, že žaloba bola podaná včas. Okresný súd žalobu po jej meritórnom prerokovaní zamietol. Krajský súd v odvolacom konaní dospel k názoru, že sťažovateľka podala žalobu po uplynutí dvojmesačnej prekluzívnej lehoty ustanovenej v § 64 Zákonníka práce, a preto sa ďalej nezaoberal dôvodmi odvolania a rozsudok okresného súdu vo veci samej potvrdil.

Podľa § 261 ods. 4 Zákonníka práce k zániku práva preto, že sa v ustanovenej lehote neuplatnilo, dochádza len v prípadoch uvedených v § 46 ods. 3 a 4, § 53 ods. 2, § 54 ods. 2, § 59 ods. 3, § 60 ods. 4, § 64, § 102 ods. 5, § 204 ods. 3, § 270a ods. 4 a § 270b ods. 1. Ak sa právo uplatnilo po uplynutí ustanovenej lehoty, prihliadne súd na zánik práva, aj keď to účastník konania nenamietne.

Z ustanovenia § 261 ods. 4 Zákonníka práce vyplýva, že nepodaním žaloby v rámci hmotnoprávnej lehoty ustanovenej v § 64 Zákonníka práce dochádza k zániku práva domáhať sa určenia neplatnosti rozviazania pracovného pomeru. Preto súd po márnom uplynutí tejto lehoty nemôže meritórne skúmať platnosť právneho úkonu, ktorým malo dôjsť k rozviazaniu pracovného pomeru. Krajský súd bol povinný aj bez námietky účastníka konania zaoberať sa otázkou, či bola žaloba podaná včas v zmysle § 64 Zákonníka práce.

Argumentácia sťažovateľky je založená na odlišnom výklade a aplikácii § 64 Zákonníka práce. Porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy odôvodňuje sťažovateľka v podstate tým, že krajský súd nerozhodol v súlade s jej právnym názorom. Sťažovateľka namieta, že výklad právnej normy, ktorý použil krajský súd, vykazuje známky arbitrárnosti a v konečnom dôsledku mal za následok odmietnutie spravodlivosti (*denegatio iustitiae*), pretože nedošlo k meritórnemu preskúmaniu žaloby na podklade jej odvolania.

V tomto prípade je relevantnou aj judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť a toho, či sú splnené iné zákonom ustanovené náležitosti, zásadne

príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, postup v súdnom konaní, zisťovanie a hodnotenie skutkového stavu a výklad iných než ústavných predpisov, ako aj ich aplikácia pri riešení konkrétnych prípadov, sú záležitosťou všeobecných súdov, ktoré sú súčasťou súdnej sústavy podľa čl. 141 ústavy. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (m. m. I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 1/03, I. ÚS 46/03).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu neznamená ani právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (m. m. IV. ÚS 340/04, IV. ÚS 184/05).

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že o arbitrárnom (svojoľnom), a teda ústavne nesúladnom výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (II. ÚS 77/06).

Podľa názoru ústavného súdu je rozsudok krajského súdu dostatočne odôvodnený, jeho výklad nevybočuje zo znenia príslušného zákonného ustanovenia tak, že by popieral jeho význam a účel, vychádza zo súdnej praxe (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. mája 1997 sp. zn. 5 Cdo 31/97 publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 6/1999, s. 43), krajský súd k nemu dospel v konaní v medziach svojich ústavných právomocí, a preto ústavný súd nemá dôvod zasahovať do jeho výkladu. Krajský súd výkladom a aplikáciou relevantnej právnej normy neuprel sťažovateľke právo žiadať o určenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru výpoveďou, neodmietol sa bez právneho dôvodu jej žalobou zaoberať, dospel však k záveru, že právo sťažovateľky domáhať sa neplatnosti výpovede zaniklo, pretože ho sťažovateľka neuplatnila v zákonnej prekluzívnej lehote. Z týchto dôvodov nie je opodstatnená námietka sťažovateľky, že výkladom a aplikáciou zákonnej normy sa krajský

súd dopustil odmietnutia spravodlivosti a porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky na predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť a v nadväznosti na toto rozhodnutie sa už ďalšími nárokmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. októbra 2007